

В НОМЕРІ:

Проект «Участь через залучення»

Змінюючи себе та громади – будуємо відповідальне суспільство

Соціальна анімація як технологія розвитку громад

Леонід Жовтило:
«Інструменти, що створюють можливості для розвитку громад»

Як підготувати юних соціальних аніматорів до роботи у громаді
Можливості і загрози сучасних бібліотек

З ініціативи в дію

У пошуках нових підходів розвитку громади

Залучення через участь: ефективне управління майном у багатоквартирних будинках

Бібліотека – територія успіху

Рецепт щастя Смизької громади

В об'єктиві: громадське життя

...Розвиток починається з довіри...

ІСКМ

Редактор:
Олена Кваша

Члени редакційної ради:
Лев Абрамов
Оксана Гур'янова

Дизайн:
Анастасія Шевченко
Оксана Набока

Фото:
Анастасія Шевченко
Оксана Набока

Верстка:
Анастасія Шевченко
Оксана Набока

Адреса редакції:

м. Кропивницький
вул. Олега Ольжича, 75-а, оф.1

E-mail: adm.iscm@gmail.com

Веб-сайти: www.iscm.org.ua
www.lacenter.org.ua
www.lac.org.ua

Видання розраховане на активістів громадських організацій, працівників закладів культури, посадовців органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, журналістів та всіх, хто цікавиться суспільним життям сучасної України.

Надіслані матеріали не рецензуються та не повертаються. Редакція може не поділяти точку зору автора та не відповідає за фактологічні помилки, які він допустив.

Якщо ви бажаєте отримувати бюлетень або інші видання ІСКМ, просимо надсилати електронною поштою офіційні листи-заявки за підписом керівника вашої організації або структурного підрозділу на адресу adm.iscm@gmail.com.

Видання розповсюджується безкоштовно. Цей номер виходить в друкованому та електронному варіантах.

Наклад: 1000 примірників
Замовлення №

Листування тільки на сторінках видання. Думки висловлені у видання належать авторам і можуть не співпадати з офіційною позицією ІСКМ.

Бюлетень видається з 1999 року.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації Серія КГ № 522/99 Р

Видання засноване
Інститутом соціокультурного менеджменту

© Інститут соціокультурного менеджменту (ІСКМ)

Шановні читачі!

Інститут соціокультурного менеджменту (ІСКМ), готуючи кожний наступний номер інформаційного

бюлетеню «НДО-Інформ», намагається відшукати для вас найактуальніші практики розвитку територіальних громад.

Ми вже протягом багатьох років опікуємося проблемою закладів культури, реорганізацією їх в центри місцевої активності і розвитком активності громадян. Тож, в розвиток даної теми з 15 січня 2018 року розпочався

проект «Участь через залучення», який триватиме до 15 серпня 2019 року.

Цей номер інформаційного бюлетеню «НДО-Інформ» «зібрав» перші здобутки проекту, ближче познайомить Вас, читачів, з деякими учасниками та учасницями навчальної програми, з діяльністю, яку вони здійснюють у своїх громадах та залучають місцевих жителів до активного життя.

Ми, ІСКМ, розглядаємо цей бюлетень, як інструмент, який допоможе небайдужим людям в розвитку місцевих громад. Вдячні всім, хто долучився до підготовки цього номеру бюлетеню!

**З найкращими побажаннями,
Оксана Набока,
координаторка проектів ІСКМ**

Бюлетень «НДО-Інформ» був розроблений в межах проекту «Участь через залучення», що реалізується Інститутом соціокультурного менеджменту в рамках Програми сприяння громадській активності «Долучайся!», що фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) та здійснюється Pact в Україні. Зміст бюлетеню є винятковою відповідальністю Pact та його партнерів і не обов'язково відображає погляди Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) або уряду США.

З М І С Т

Змінюючи себе та громади – будуємо відповідальне суспільство

Оксана Набока, координаторка проекту «Участь через залучення».....2

Соціальна анімація як технологія розвитку громад

Лев Абрамов, президент ІСКМ.....4

Леонід Жовтило: «Інструменти, що створюють можливості для розвитку громад

Інтерв'ю з Леонідом Жовтило, експертом з децентралізації.....5

Як підготувати юних соціальних аніматорів до роботи у громаді

Інтерв'ю з Оленою Благою та Оленою Резніченко, учасницями проекту «Участь через залучення», ГО «ГРОАЛ», Новопраська бібліотека, смт. Нова Прага, Кіровоградська область.....7

Можливості і загрози сучасних бібліотек

Людмила Зуєнко, учасниця проекту «Участь через залучення», Нововоронцовська центральна районна бібліотека, Херсонська область.....9

3 ініціативи в дію

Інтерв'ю з Богданом Зеленим, учасником проекту «Участь через залучення», ГО «Михайлівське товариство», с. Деревня, Львівська область.....10

У пошуках нових підходів розвитку громади

Інтерв'ю з Тамарою Кшановською, учасницею проекту «Участь через залучення», ГО «Сакура», смт. Павлиш, Онуфріївський район, Кіровоградська область..... 12

Залучення через участь: ефективне управління майном у багатоквартирних будинках

Фьодор Руденко, учасник проекту «Участь через залучення». ГО «Наш Дім - Слов'янськ». м. Слов'янськ, Донецька область.....14

Бібліотека – територія успіху

Людмила Чупряк, учасниця проекту «Участь через залучення», Уманська міська централізована система бібліотек, м. Умань, Черкаська область.....17

Рецепт щастя Смизької громади

Ірина Гнатюк, учасниця проекту «Участь через залучення», Смизька громада, Рівненська область.....18

Змінюючи себе та громади – будемо відповідальне суспільство

В житті кожної людини, організації, країни бувають особливі події, які є певною віхою в розвитку. Активно залучаючи до них себе та інших ми стаємо невід'ємною частиною тих змін, які вже почали відбуватися, і головним завданням є те, щоб ці зміни були позитивними.

Важливою подією для Інституту соціокультурного менеджменту (ІСКМ) став початок реалізації проекту «Участь через залучення», який виявився актуальним, адже дає відповідний інструментарій локальним громадським активістам, передусім по залученню людей до суспільного життя в умовах змін, пов'язаних з децентралізацією.

Створення, так би мовити, комунікативного майданчика, де працівники закладів культури, громадські активісти мають змогу почути позитивний досвід вирішення соціальних проблем на локальному рівні, висловити власні думки погляди, а також завести нових друзів та партнерів.

ІСКМ було виділено наступні завдання проекту:

- розробити та реалізувати навчальну програму для громадських активістів, яка б дозволила їм залучати громадян до суспільних процесів на локальному рівні

з трьох компонентів: Анімація громадської діяльності; Діяльність громадських активістів в умовах децентралізації; Розвиток громадських ініціатив в епоху діджиталізації;

- активізувати роботу неформальної мережі локальних громадських активістів (соціальних аніматорів) та активізувати

інформаційний обмін між ними;

- інтенсифікувати інформаційний обмін з тематики проекту, зібрати, узагальнити та розповсюдити відповідні «історії успіху».

Проект розпочато 15 січня 2018 року і на сьогодні ми можемо поділитися наступними досягнутими показниками:

- проведено два тренінги «Анімація громадської діяльності», де учасники та учасниці сформували загальне уявлення про соціальне аніматорство, його ролі у розвитку місцевої громади, про історичний розвиток соціального аніматорства, його сучасний стан за кордоном та перспективи розвитку в Україні. Окреслили понятійний апарат, що дозволив орієнтуватися в конкретних проблемах аніматорської діяльності, у різних формах і видах, рівнях і етапах соціального аніматорства. Сформували технологічно-методичний інструментарій, що дозволяє аніматору застосовувати, адаптувати і

Проведення тренінгу

створювати традиційні та інноваційні методики і техніки з метою активізації процесів участі громадян у вирішенні проблем місцевого соціуму. Розвинули необхідні вміння та навички для ефективного виконання аніматорської діяльності.

- проведено два тренінги «Діяльність громадських активістів в умовах децентралізації», де учасникам та учасницям було роз'яснено про потоковий хід реформи децентралізації, перші досягнення і труднощі. Важливість використання стратегічного підходу до управління і розвитку територіальних громад. Сформовано вміння та навички моніторингу та публічного діалогу з органами місцевої влади з питань функціонування об'єднаних територіальних громад. Озброєно методикою проведення інформаційно-просвітницької кампанії у сфері реформи місцевого самоврядування, а також технологією використання проектного менеджменту в роботі об'єднаних громад.

- учасниками та учасницями навчальної програми реалізовано 86 акцій/ініціатив, участь в яких взяли участь 8086 осіб;

- підготовлено та розміщено на Youtube-каналі ІСКМ 14 відеороликів за участю учасників та учасниць програми;

- проведено 3 комунікативні зустрічі в громадах, метою яких було закріплення комунікативних зв'язків між громадськими активістами (соціальними аніматорами) та надання консультацій щодо проведення тих чи інших заходів/реалізації ініціатив в громадах.

Проект «Участь через залучення» продовжує свою реалізацію до 15 серпня 2018 року. На учасників та учасниць чекають серія занять від експерту з діджиталізації щодо нових інформаційних технологій і підвищення рівня участі учасників та учасниць у функціонуванні відкритого

інформаційного суспільства в Україні.

Також заплановано проведення конференції «Участь через залучення», метою якої буде обговорення проблем, змісту, методів і перспектив роботи громадських активістів (соціальними аніматорами) задля формування їх громадянської свідомості і підвищення рівня участі в громадській діяльності на місцевому рівні; визначення позиції громадського активіста у сучасних суспільно-політичних умовах. Випуск та розповсюдження видання з «історіями успіху» від учасників та учасниць навчальної програми.

Учасники та учасниці першої групи тренінгу «Анімація громадської діяльності»

Більш детально про діяльність проекту на сайтах ІСКМ (www.iscm.org.ua), «Центри місцевої активності України» (www.lacenter.org.ua), «Історії успіху діяльності НДО» (www.lac.org.ua).

Слідкуйте за новинами проекту на сторінці ІСКМ у мережі Facebook та групі «Центри місцевої активності України».

Оксана Набока,
координаторка проекту «Участь через залучення»

Соціальна анімація як технологія розвитку громад

Інститут соціокультурного менеджменту (ІСКМ) протягом десятиліть працює над тим, щоб спрямувати заклади культури по всій Україні на взаємодію з громадськими ініціативами, щоб заклад культури слугував не адміністрації, а громаді.

Лев Абрамов

Ще з 90-х років ІСКМ працює і на рівні локальному, і на національному. Ми постійно задаємо собі питання, для чого наше існування? - Для розвитку. Всі - і жінки, і чоловіки, малі, великі, хочуть жити в комфортному середовищі. Щоб те, що оточує, було приємним, безпечним, давало перспективи. Ми живемо всі не в повітрі, а живемо у громадах. І ми хочемо, щоб вони були комфортними. Для цього потрібно, щоб вони були розвинутими. Оскільки хочемо не хочемо, але ми живемо у 21 столітті. Нам дуже потрібно відповідати тим вимогам, які є зараз, саме в плані розвитку громад. Для того, щоб відповідати, потрібно чітко

розуміти, що таке розвиток. Розвиток є - позитивні зміни, що реалізується через певні проекти, які бувають двох типів - "тверді" та "м'які". "Тверді" змінюють інфраструктуру, наприклад, ми відремонтували будинок культури, або школу, а "м'які" змінюють людину, передусім, через навчання. Бувають "змішані" проекти, де є елементи і першого і другого типів. Питання не в інфраструктурі. Питання в людях. Тому, часто реалізуються такі проекти: хочеш змін в інфраструктурі - зроби щось з людьми. Наприклад, 90% на ремонт будинку культури, але 10% ви повинні зібрати з місцевої громади, тобто щоб була відповідальність.

Часто люди думають, що хтось їм винен. Але зміни потрібні їм самим для кращого життя. Коли людина готова для цього щось зробити - дати гроші, піти відремонтувати, витратити власний час, от тоді вона хоче змін. І тільки тоді вони відбудуться.

Неможливо досягти результатів, якщо не буде змін в людях. Тому, ми переважно реалізуємо "м'які" проекти. Тобто, ми добиваємося змін в людях. Змін в людях можна досягти кількома способами. Жоден з них немає права на монополію. Хтось готує, наприклад, лідерів. 15 або 20 років тому ми теж готували лідерів, це було дуже успішно. Тих, кого ми готували, візьмемо на рівні Кіровоградської області-це всі успішні люди. Але згодом ми побачили, що готувати лідерів - немає сенсу. Це не відповідає критерію вартості - ефективності. Лідери вирости, але ж вони не залишились в громадах, громадському секторі. Вони пішли в бізнес, політику. Лідерів ми втрачаємо. Ми втрачаємо наші обмежені ресурси не ефективно. Тому, потрібна інша соціальна технологія. В чому ми бачимо перспективу, в тому що ми змінюємо громади, займаємось розвитком,

ми розуміємо зміни в людях. Платформою для цього може бути заклад культури, а соціальну технологію дає соціальна анімація. Аніматор - чим відрізняється від лідера? Лідер - намагається зробити сам, наприклад, провести акцію благодійну, хтось захворів - він збирає гроші, потрібно екологічну допомогу - він збирає людей. А аніматор, на відміну від нього, не робить це сам. Він створює умови для лідерів. Ми живемо в 21 столітті. Зараз існує «формула успіху»: хочеш бути успішним, роби як Google – ставай платформою. Соціальна анімація - це специфічна річ, їй потрібно навчатись. Дуже позитивно, коли проекти в громадах реалізуються на базі закладу культури. Заклад культури завжди залишиться із знаннями, отриманими під час того чи іншого проекту. Тобто він з громади нікуди не зникне, і це буде її надбанням.

Лев Абрамов,
президент ІСКМ (виступ на відкритті
Школи аніматора у м. Олександрія
Кіровоградської області)

Леонід Жовтило: «Інструменти, що створюють можливості розвитку громад»

- Чому сьогодні вимагає залучення громадськості до суспільних процесів у їх громадах?

- На сьогодні, реформування місцевих влад потребує зміни не тільки обличчя у владі і в форматі взаємовідносин між владою різного рівня, не тільки зміни самоврядування на органи виконавчої влади, як раніше. Сьогодні система реформування потребує і зміни взаємовідносин влада і громада. Тому що, якщо розглядати окремо владу і громаду, то досягти результативності розвитку громад, налагодження тригранного співробітництва «влада-громада-бізнес» - без цього неможливий розвиток.

Громадськість повинна: а) активно долучатися до процесів правління громадою самою владою; б) самостійно брати участь у якійсь діяльності влади або у тих заходах, що пропонує влада; в) вміти контролювати владу. Тому що саме ці моменти формують новий рівень розвитку громад і, взагалі, розвитку управління в Україні. Знову ж таки, без трикутника «влада-громада-бізнес», без участі управління і контролю з боку громадськості щодо дій влади, - позитивних результатів досягти практично неможливо.

- За плечима у вас великий досвід роботи з громадою. Чи могли б ви порадити нашим читачам методи чи ТОП-інструментів роботи з громадою на локальному рівні, які ви використовували на практиці?

- Ми практикували різні методи роботи з громадою. Не як методи, а більше як інструментарії. Перше, це загальні зібрання і обговорення питань, проблем громади,

Леонід Жовтило

використовували сучасні методики фасилітації.

Наприклад, ми проводили акцію «З фліпчартом по селу» в межах якої збирали мешканців села, запитували у них ідеї розвитку їхнього села й фіксували їх на фліпчарті. Робота з громадою - це коли люди долучаються до визначення або формулювання проблем. Це європейська система, коли місцевий розвиток орієнтований на громаду. Тобто громадяни розуміють свої проблеми, визначають та створюють рейтинг проблем із якого визначають пріоритетну проблему, що дійсно їх хвилює і на вирішення якої вони мають ресурси. Інші ж проблеми вирішують поступово відповідно за списком пріоритетності.

Методи стратегічного планування. Ми долучили громадян до роботи із планування розвитку громади, формування бюджетів громади, розробки тих самих планів. Оскільки їм теж потрібно це робити, ми їх долучаємо до цієї роботи, у якій вони активно беруть участь. У формуванні або, безпосередньо, у розбудові деяких об'єктів, будинків в громадах ця методика теж залучена.

Залучення молоді як інструмент. Коли працюєш з дітьми, наприклад, над вирішенням якоїсь молодіжної або загальної суспільної проблеми. Оскільки, долучаючи молодь до цього процесу, можна залучити і батьків. В нашій громадській організації ми визначили цільову молодіжну аудиторію, зараз ми цей метод апробуємо.

Фасилітативна система залучення людей до визначенні проблем, пошуку ресурсів на їх вирішення. Наприклад, за допомогою фасилітаційної дошки, можна запитувати людей – що їх турбує або ж, що вони хочуть для розвитку громади. Їх ідеї фіксується і

прикріплюється на дошці. Далі учасники генерують свої ідеї і за допомогою методу голосування визначають головні. Люди мають знайти для себе три ТОПові ідеї. Наприклад, ми долучили міську раду до цього процесу і потім мер так і виділяв кошти на вирішення проблем, які визначила громада.

- Які способи залучення людей ви використовували, наприклад, щоб вони долучились до побудови майданчику чи іншої ініціативи?

Головне – люди повинні розуміти, що це їм потрібно. Коли люди визначають певну ініціативу, або підтримують її, саме тоді вони долучаються до цього процесу. У нас є цікавий приклад роботи із створення зони роздільного сміття у нашій громаді по одному будинку із ОСББ спільно із

Проведення тренінгової сесії

владою, яка надала фінансову підтримку. Всі мешканці будинку розуміли те, що ми робимо – ми робимо неправильно. Як змінити – це не знали. Ми запропонували мешканцям механізм, за яким є багато успішних прикладів. Звернулися до влади із цією ідеєю, взяли участь у конкурсі проектів і, як результат, нашу ідею підтримали. Влада надала нам кошти, але за умови, що ми маємо дофінансувати реалізацію проекту, тому ОСББ надало свої кошти й наша громадська

організація також вклала свої кошти. Ми зібрали людей, все облаштували і зараз у нас люди збирають, сортують сміття.

-Яких знань та можливостей не вистачає громадянськості аби бути активними у ефективному вирішенні проблем у громаді?

По-перше, у людей відсутня інформація розвитку територій. Люди збирають інформацію, наприклад, для покращення

«Головне – люди повинні розуміти, що це їм потрібно»

свого життя. Вони ніколи не шукають інформацію для покращення життя, наприклад, у селі. Якщо вони навіть їдуть кудись, щось бачать, знаходять інформацію, вони не розуміють, що це можна якось мультиплікувати на свою територію і впровадити локально. Тому й відсутні кращі практики.

По-перше, треба брати людей і показувати приклади, залучати їх у проекти. Колись ми возили людей до іншої громади, показували їм приклади роботи у громаді. Їх реакція на побачене була такою - «А у нас таке може бути?». Тобто, у людей відсутня інформативна база. Те, що ми зараз говоримо про цифрові технології та діджиталізацію - це на краще. Ми можемо наповнювати платформи контентом із кращих практик, поширювати їх і ставити у приклад.

По-друге, в сільській громаді відсутні навички використання своїх ресурсів, платформ, які в них є. А саме, - церкви, школи, будинки культури, бібліотеки як місця, де можна сісти, зібратися і поговорити. Коли ми робили проект «Вища народна школа», цільовою групою якого були люди похилого віку. Ми залучили їх на декілька заходів, пройшло кілька років а люди до сих пір збираються разом і відвідують заклад, у якому проходили всі заходи.

В селі так само підуть, треба лише їм запропонувати і знайти те, що їх об'єднує. Оскільки, у них відсутнє розуміння того, що їх єднає. А третє - це віра в те, що все можна змінити.

- Що дає децентралізація для громадських ініціатив?

Децентралізація відкриває можливості. Якщо є компетенції, бажання, навички, знання сучасної роботи, розуміння, що ви хочете зробити, розуміння проблем громади, ресурсів громади, кращих практик, які існують у розвитку громади. Ці можливості сьогодні надає децентралізація. На сьогодні, держава повністю розуміє, формуючи децентралізаційне законодавство, що без ролі громадянськості результатів не буде. В Верховній Раді лежать законопроекти про місцевий референдум, про громадські ініціативи, про залучення громадянськості. Є окремі закони, які будуть регламентувати співпрацю та зобов'язувати владу співпрацювати з громадою. Це як раз той інструментарій, який став можливий за умов децентралізації, тобто відхід від центрального та місцевого управління територіями до напрямку залучення громадян, безпосередньо, до цього управління.

Спілкувалася Анастасія Шевченко,
асистентка проекту «Участь через залучення»

Як підготувати юних соціальних аніматорів до роботи у громаді

-Ви пройшли навчання з «Анімації громадської діяльності», чи вдалося вам втілити знання у своїй діяльності?

Олена Резніченко: Побувавши на навчанні з «Анімації громадської діяльності», ми зрозуміли, що можемо використовувати нові методи та інструменти у нашій роботі, тобто поєднувати бібліотечні форми роботи і соціальну анімацію. Наприклад, нещодавно провели з дітьми захід «Країна знань» на формування довіри та лідерських якостей, де країну знань захопили темні сили. Кожен учасник заходу отримав роль літературного героя і представляв себе чому ж саме він заслуговує довіри, які сили має і чому гідний

стати лідером. Після представлення кожного героя, діти, заплющивши очі по черзі за командою вибирали якому герою вони довіряють. У нас були різні герої – і Баба Яга, Чахлик Невмирущий, Гаррі Поттер та інші герої. Вийшло так, що персонаж Баби Яги отримав всі голоси за недовіру. Діти були в захваті і казали «чого так мало». Інші методики, які також зацікавили дітей це

вчасно, з «охотою» ідуть до бібліотеки. Раніше такого не було.

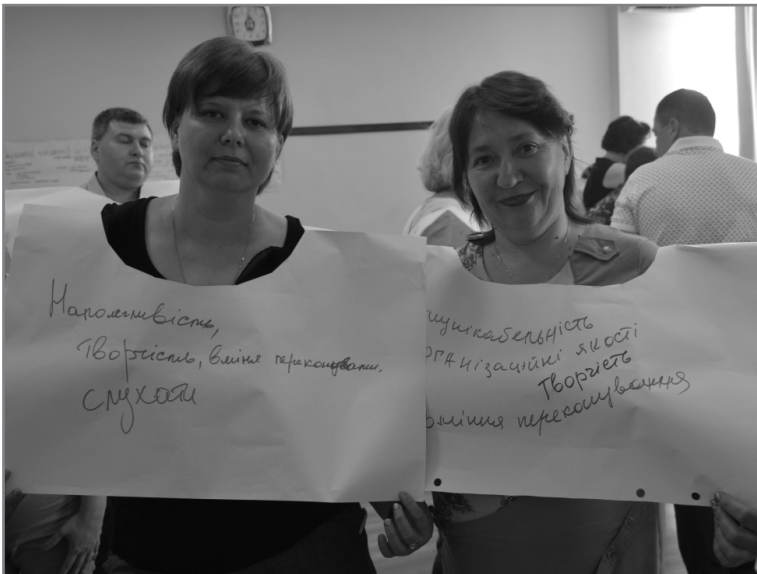
Олена Резніченко: Перше, що ми провели, коли приїхали з тренінгу «Анімація громадської діяльності», це провели з молоддю картування громади. У нас була карта вже нашої Новопраської селищної ради. Ми запропонували молоді – щоб вони хотіли ще у громаді, які інфраструктури розвинути, створити те, що в нас не має. Молодь звернула увагу на будинок побуту, музичні школи, садочки, молодь визначила потребу у створенні нового футбольного та баскетбольних полів.

Олена Блага: І діти побачили, що це діє. На друге картування громади ми запросили вже до участі і представників влади громади – голова і заступник нашої ОТГ. Діти представили своє бачення громади. Розповіли, що їм не надто зручно грати у футбол на вибитому полі. Як результат, влада молодь почула і на другий день після

зустрічі привела до ладу футбольне поле, на якому тепер діти масово залюбки грають. Діти побачили, що такий інструмент діє. Молодь почала говорити. Зрозуміли, якщо ти активіст, хочеш змін – не мовчи, пропонуй.

- *Враховуючи ваш достатній досвід роботи з дітьми та молоддю, чи можете надати кілька порад як варто залучати молодь до участі у заходах та взаємодіяти з нею?*

Олена Блага: Молодь любить діалог, вони хочуть бути почутими. На бібліотечних заходах молодь не любить, коли їм просто щось так читаєш, вони одразу ж відволікаються в свої телефони. А коли іде діалог, спілкування, що супроводжується ігровими формами роботи – результат втішний, молодь спілкується. Спостереження, спілкування, спільна діяльність з молоддю - чи бачите ви серед них майбутніх громадських активістів?

Олена Блага та Олена Резніченко

«Друкарська машинка» та «М'ячі».

Олена Блага: Ще цікаво і весело було, коли ми з молоддю використали методику «Візитка» або як ми її назвали «Літературна маїчка», переформатовавши її на бібліотечний лад – попереду маїчки необхідно було написати «що я вже прочитав», позаду «що я хочу прочитати». Молодь читає. Вони згадали все, що читали ще у початкових класах.

- *Які результати ви побачили після проведення заходів у бібліотеці із використанням соціальної анімації?*

Олена Резніченко: Діти, молодь почали активніше ходити до бібліотеки. Масовість. Підвищилася довіра до бібліотеки.

Олена Блага: Раніше, коли запрошували на заходи у бібліотеці зустрічали такі відповіді «У мене справи...Я не можу». А зараз всі діти приходять на захід і приходять

Олена Резніченко: Так, двоє наших молодих учнів, які дійсно націлені на розвиток громади. Ми їх запросили до участі у програмі «Добре», яка діє у нашій ОТГ. В результаті, вони вже виступали зі своїм проектом «Здоровий спосіб життя» на придбання вуличних тренажерів для жителів селища.

Олена Блага: Незабаром буде створена молодіжна громадська організація на базі Будинку дитячої та юнацької творчості у співпраці з нашою бібліотекою, ось подали вже статут, чекають його затвердження. У будинку творчості буде облаштована кімната, поставлені комп'ютери.

Олена Резніченко: І ще нам влада подарувала гру «Світ громад». Проводили цю гру з молоддю, вони були у захваті. Плануємо провести світ громад з владою. Ми будемо працювати з молоддю від імені нашої громадської організації, оскільки як бібліотека у нас свої форми роботи. Але вже пробували працювати і разом з бібліотекою.

**Інтерв'ю з Оленою Благою та
Оленою Резніченко,
учасницями проекту «Участь через
залучення», ГО «ГРОАЛ», Новопраська
бібліотека, смт. Нова Прага, Кіровоградська
область**

Юні читачі Нововоронцовської бібліотеки

Можливості і загрози сучасних бібліотек

Ми працюємо над тим, щоб наша бібліотека «звучала», щоб громада знала про існування бібліотеки. Залучаємо якомога більше користувачів різних вікових категорій.

На базі нашої бібліотеки працює бібліотечна волонтерська команда, до якої входять старшокласники, які активно пропагують читання, книгу серед молодших школярів. Наприклад, вони ходять в дитячі садочки до діток і показують їм театралізовані вистави, проводять квести, голосні читання, ігри, зокрема, ігри на відкритому повітрі з використанням елементів літературної вікторини. Дітям це дуже подобається – і тим, хто проводить, і тим, хто бере участь у цих заходах.

Працівники комунального закладу «Нововоронцовська центральна районна бібліотека» є партнерами волонтерської групи «Серпанок», яка займається виготовленням маскувальних костюмів та сіток. Бібліотекарі, окрім інформаційної діяльності, активно долучаються до волонтерської діяльності.

Ми від перших днів заснування волонтерської групи є їхніми партнерами, тому майже досконало володіємо технікою виготовлення таких необхідних засобів. Ще навчаємо цій майстерності активних громадян, які відвідують наш волонтерський пункт.

Активно ведеться робота серед молоді. У нас зараз добре поставлена робота із технічними заходами. Бібліотекарі навчали старшокласників робити різні відеоролики, трейлери. А молодь, в свою чергу, включилася в роботу і вже сама створює цікаві

сюжетні відео, використовуючи бібліотечні комп'ютери.

Для того, щоб навчити молодь роботі з технічними засобами, бібліотекарі активно займалися і займаються самоосвітою. Коли наша книгозбірня отримала комп'ютери від «Бібліомосту», два працівника пройшли навчання у тренінговому центрі при Херсонській обласній науковій універсальній бібліотеці ім. О. Гончара, потім навчали колег. Ми самі освоїли потрібні для роботи комп'ютерні програми, але ж і старшокласники добре володіють комп'ютерною технікою. Їм дуже подобається займатися творчими проектами, а для нас це своєрідна рекламна діяльність. Молодь не проходить осторонь різних флешмобів, акцій, що проводяться на базі бібліотеки. Бібліотека завжди бере участь у різних селищних та районних масових заходах, залучається до їх підготовки. Практично не існувало такого випадку, щоб не було реклами чи якоїсь послуги бібліотеки під час їх проведення.

Але попри нашу активність, нещодавно Нововоронцовська центральна районна бібліотека стала комунальним закладом Нововоронцовської районної ради. Наш прогресивний директор намагалася зробити все, щоб комунальний заклад, який утворювали, залишився централізованою бібліотечною системою. Адже система, яка створювалася роками, діяла дуже злагоджено. Але керівництво недослухалося до її доводів, систему розформували, сільські бібліотеки передали на баланс сільських рад.

Зараз в нас немає вагомих важелів на працівників сільських бібліотек, ми не маємо змоги писати загальносистемні накази, оголошувати фахові конкурси, лишилася можливість лише надавати методичну допомогу. Деякі голови сільських рад вбачають у бібліотекарях помічників для виконання своїх доручень. Для центральної бібліотеки теж існує загроза – не всі представники місцевого самоврядування

розуміють важливість кожної посади, вважають деякі з них недоцільними. Виникає загроза скорочення штату. Деякі громади об'єднують публічні та шкільні бібліотеки, а в них зовсім різні напрямлення, мета, форми роботи.

Тому в таких умовах ми використовуємо всі можливості, які в нас є. Наприклад, ми відвідуємо ярмарок бібліотечних інновацій, постійно беремо участь

«Залучаємо якомога більше користувачів різних вікових категорій»

у Всеукраїнських, регіональних та обласних конкурсах. Діяльність закладу за звичкою, напрацьованою багаторічною працею, спрямовуємо на задоволення потреб користувачів, не зупиняємося на досягнутому, невпинно доводимо свою спроможність і корисність для громади.

**Людмила Зуєнко,
учасниця проекту «Участь через
залучення», провідний методист
Нововоронцовської центральної районної
бібліотеки, смт. Нововоронцовка,
Херсонська область.**

3 ініціативи в дію

- Богдане, яку громадську організацію ви представляєте?

- Я представляю громадську організацію «Михайлівське товариство», село Деревня, Львівська область.

- А чому така назва?

- Тому що ми створили організацію на Михайла, 21 листопада минулого року (2017). Нам було складно вирішити з назвою та вирішили зупинитись на цій. З одного боку всі завжди питають чому, а з іншого брали собі покровителем архангела Михайла як захисника справедливості та борця зі злом. Це один з напрямків нашої організації. Загалом наша громадська організація має широкий напрямок діяльності, ми навіть ще не всі застосовували. Вони більш

соціокультурні, економічні та правозахисні. Ми розглядаємо, розцінюємо таку місцеву організацію на території нашого села заради захисту його інтересів та розвитку громади. Так само на районному та обласному рівнях.

- Давайте зачепимо історію створення організації: як це було з початку?

- Ми були ініціативною групою починаючи з 2014 року. До того, була можливість реалізувати проект за підтримки Обласної Ради, вона кожного року проводить обласний конкурс мікропроектів. Тож, ми зібралися - я, тоді ще будучи депутатом сільської ради, і ще чотири активісти. Підготували заявку, проекту документацію, подали це все як ініціативна група. Нашу ініціативу підтримали і це була свого роду точка відліку, з якої ми це все почали. Проект підтримали, ми його реалізували - так все й пішло. Від початкового складу залучених людей лишилось фактично двоє.

Потім, у нас зародилася ініціатива, яку ми хотіли реалізувати - це створити орган самоорганізації населення у селі. Пробували ми його створити з двох спроб. Були конфлікти з сільською радою, вони спочатку не давали нам дозволу на створення, потім дали дозвіл, у кінцевому результаті останнього рішення нам так і не дали. Ми прийняли рішення створити свою громадську організацію. Створили ми її в 2017 році, а державну реєстрацію пройшла вже в 2018 році.

- Загалом, які вже напрацювання є у вас в організації?

- У нас вже є такий осередок людей, який постійно бере активну участь у діях. Якщо раніше це були люди старшого покоління, то зараз вже підключається молодь та навіть діти 8-9 класів, яким не байдуже, що робиться в селі. Ми вже маємо дуже гарну грантову історію. Реалізували близько 15 проектів. Вони достатньо різні - і «тверді», і «м'які», більше твердих реалізовано за бюджетні кошти, які ми отримували на конкурсній засаді, з обласного бюджету. Перше було вуличне освітлення, друге ремонт народного дому (заміна вікон, дверей, добудова) і зараз третій - це реконструкція системи освітлення

у школі. Ще крім цього, був у нас центр обласний конкурс «Екологічний населений пункт» за підтримки обласної ради, ми двічі брали у ньому участь та двічі перемагали - перший раз друге місце та залучили 30 000 грн., другий раз третє місце та 20 000 грн.

Але останній проект був безуспішним, тому що кошти необхідно було повернути через бездіяльність працівників сільської

Богдан Зелений

ради, бо кошти йшли через сільську раду і ми не встигли до кінця року їх використати. А от першого разу ми закупили смітники для роздільного збору сміття - контейнери для скла і пластику, смітники, які ставили у центрі села. З цим також були деякі проблеми, але все закупили. Зараз, наприклад, ми створили свою футбольну команду. Відновили діяльність, але уже відновили уже під патронатом нашої громадської організації в селі, як інструмент активізації

Робота на тренінгу в рамках проекту «Участь через залучення»

населення, для об'єднання людей. Це нестандартна футбольна команда 26 гравців різного віку, де наймолодшому 15 років, найстаршому десь близько сорока буде. Останнє, що зробили це закупили для них форму. Є ще Центр громадської адвокатури у Львові, де я працюю координатором проектів і ми працюємо з 2016 року так саме з об'єднаними територіальними громадами у Львівській області.

У більшості громад гостро стоїть питання з культурою щодо налагодження її нормальної роботи та ефективної віддачі тих коштів, які витрачаються. У нас в області є Дублянська громада, яка на 3,5 тис. жителів має найбільшу розгалужену систему у Львівській області народних домів та бібліотек, що тягне дуже великі витрати з місцевого бюджету. Тому вони замислюються над тим, як реорганізувати, зробіть якусь внутрішню реформу, щоб скоротити витрати і забезпечити ефективну діяльність. Варіант центрів місцевої активності - один з форматів, який буде там застосований.

**Інтерв'ю з Богданом Зеленим,
учасником проекту «Участь через
залучення», ГО «Михайлівське товариство»,
с. Деревня, Львівська область**

У пошуках нових підходів розвитку громади

- Ви нещодавно пройшли навчання на тренінгу «Анімація громадської діяльності». Як Ви використовуєте отриманні знання? Що для Вас соціальна анімація?

- Соціальна анімація для мене це діяльність, яка спрямована на покращення життя громади. Я намагаюсь передати їх членам своєї громадської організації в міру своїх можливостей, до депутатів ще не дійшла чесно кажучи (сміючись). Соціальна анімація обов'язково потрібна.

В нашій громаді дуже мало соціальних аніматорів, яких я знаю, або, можливо, у нас просто різні напрямки діяльності, тому про них я не знаю. Якщо казати про використання соціальної анімації взагалі - обов'язково ефективно, тому що якщо немає цих «рушій» змін, то громада не буде розвиватись та змінюватись.

- Соціальний аніматор, як ви зауважили «рушій» змін у громаді. Наприклад, які зміни ви привносите у громаду?

- Наразі наша громадська організація займається тим, що ми започаткували алею

Сухомлинського та зараз доглядаємо за цими деревами. Далі ми хочемо зробити Галявину казок біля цієї алеї. Але більш глобальна проблема, з якою я стикаюсь - це пасивність громади. Мені хотілось б надалі працювати в напрямку активізування громади.

- В чому проявляється пасивність громади і як, на вашу думку, це можна змінити?

- Якщо говорити про депутатську діяльність, то зараз я стикнулась з тим, що дуже не достатній рівень знань у громадян: вони не знають своїх прав, обов'язків, не можуть вимагати виконання цих прав від влади. Тому, зараз я працюю над тим, що запрошую до нашого селища тренерів та проводжую навчання, як для депутатів (в першу чергу), членів організації та посадових осіб, тому що навіть ці люди, які приймають рішення та впливають на життя селища мають пробіли в знаннях, то що казати про звичайних громадян. Все ж таки залишається проблема щодо залучення громадян. Ще, у нас низький рівень свідомості. Багато людей не націлені на те, щоб віддавати більшу частину свого вільного часу якимось суспільно-корисним справам. Та й ще безкоштовно.

- Враховуючи рівень активності, все ж таки, як ви залучаєте громадян до певних заходів?

- В основному, в першу чергу, залучаю тих, хто підтримує мене. Це можуть бути члени громадської організації, депутати, з якими я працюю в селищній раді, працівники селищної ради. Звичайно, це йде контакт осіб, потім вже вони залучають знайомих і так далі. В першу чергу це взаємовідносини між людьми. Мені б хотілося, щоб у громаді настрої був кращим та залучення було більшим ніж зараз.

- Ви займаєтесь окрім громадської, ще й політичною діяльністю. Чи взаємопов'язані сфери політичні та громадські в роботі?

- Так, поєднанні, та я думаю, що з одного боку мені легше повинно бути громадським активістом, ніж депутатом, тому що я могу

ці свої бачення та переконання доносити до місцевої влади та впливати на прийняття рішень і т.д.. Обов'язково поєднанні.

- На благо яких аспектів розвитку націлена Ваша робота в громаді?

- По-перше, мене дуже цікавить правова освіта громадян, тому що від цього дуже багато проблем в громадах та Україні в цілому. Коли люди не знають своїх прав, як їх відстоювати, то вони дуже часто їх і порушують.

Також, прозоре використання коштів. Коли людина не знає, які вона права має за законом, в які державні служби можна звернутися, щоб відстояти себе. Тоді ці

Тамара Кшановська

служби починають використовувати та маніпулювати цими людьми та погано виконувати свою роботу. А я вважаю, що кожна служба повинна добре виконувати свою роботу. Для цього – громадяни мають відстоювати свої права.

Мене також дуже турбує наша екологія, наприклад, є в планах організувати збір

батареюк у районі, особисто я сама вдома їх збираю та відводжу в сусіднє місто та здаю їх там. Ще турбує роздільний збір сміття, але я знаю, що це набагато важче втілити в життя, але з чогось треба починати.

«Якщо немає «рушіїв» змін, то громада не буде розвиватись та змінюватись»

- Зараз українські громади переживають часи реформування, наприклад, доволі актуальні питання щодо децентралізації. Яке ваше відношення до реформи і яка роль громадськості у цьому процесі?

- Я бачу, що це вже не відворотний процес та шкодую про те, що мало, можливо, брала участь та заглиблювалася в ці процеси, коли ще був початок впровадження реформи. На мою думку, треба було раніше організувати певні навчання не для керівників якихось органів, а саме для громадян та громадськості, щоб люди включались та думали наперед, прогнозували, планували.

Найбільш велика проблема, що посадові особи не хочуть втрачати свої місця і просто стопорять це все: не доносять правдиву інформацію, або не заглиблюються самі, не хочуть навчатися тощо. Я бачу, що з мого селища лише одиниці людей, які цікавляться питаннями реформи та розбираються в них. Більшості просто не цікаво, вони бояться чогось нового і все. А часу, або бажання поглиблюватись – немає. Всі дуже бояться змін.

Взагалі є ж купа інформації на різних сайтах, хто хоче цікавитися - дивляться, слідкують, читають. Хто не хоче – сприймає все негативно. Це все залежить від бажання людей. Але ж до чого я веду, навіть організуючи навчання тут в селищі, мало приходить депутатів і поглиблюються у ці питання. Бояться брати на себе відповідальність за рішення. Наприклад, два депутати зараз оголосять об'єднання, а потім всі інші скажуть, що вони розвалили селище.

Тому я намагаюся інформувати населення про можливості у громадському секторі при зустрічах з мешканцями громади. Для поширення інформації веду сторінку нашої громадської організації в соціальній мережі Facebook і якщо дізнаюся щось нове обов'язково цим ділюся.

Я прагну далі продовжувати навчання.

Треба змінювати підходи, над цим ще буду працювати, щоб все таки більше людей залучалися до заходів з розвитку громади.

Інтерв'ю з Тамарою Кшановською, учасницею проекту «Участь через залучення», заступник голови ГО «Сакура», депутат Павлишської селищної ради, смт. Павлиш, Онуфріївський район, Кіровоградська область.

Залучення через участь: ефективне управління майном у багатоквартирних будинках

Всіх турбує питання власності. Але завжди його осмислюють належним чином – особливо, співвласники багатоквартирних будинків.

Ми згодні з тим, що висотні будинки часто є джерелами депресії містян. В них концентрується величезна кількість людей (в одному будинку часом можна поселити жителів кількох сіл) – це впливає на стиль відносин між ними. Такий тип житла продукує емоційну роз'єднаність людей, сприяє розвитку безособових, холодних контактів між людьми.

У цьому світі (який стали називати «кам'яними джунглями»), незважаючи на багатолюдність, людина починає відчувати себе самотньою і беззахисною. А особлива беззахисність і пасивність чомусь спостерігається під час порушення прав при отриманні житлово-комунальних послуг.

Намагаючись виправити цю ситуацію, представники ГО «Наш дім – Слов'янськ» зробили акцент на спілкування зі співвласниками, а саме – обмін інформацією зі споживачами житлово-комунальних послуг: про форми управління будинком, про те, як є, і як повинно бути за законодавством. Перед набуттям чинності Закону України «Про житлово-комунальні послуги» ми максимально широко поширювали інформацію про нові правила. А подвір'я житлових будинків стали розглядати як центри локальної активності.

Рухаємось до таких будинків, відшукуємо людей, що займають активну життєву позицію, пояснюємо діючі норми, якими запроваджено актуальну термінологію у сфері ЖКГ, розподілено обов'язки між органами державної влади та місцевого самоврядування, а також норми, що визначили порядок регулювання відносин у сфері управління багатоквартирними будинками. До цього спонукав нас громадський інтерес, прагнення збільшувати кількість свідомо-небайдужих співвласників, перетворюючи їх на громадян.

Завжди підштовхуємо до визначення форми управління багатоквартирним будинком, адже якщо мешканцями не прийняте це рішення, виконавчий орган місцевої ради зобов'язаний оголосити і провести такий конкурс у тримісячний строк з дня отримання протоколу зборів співвласників багатоквартирного будинку із проханням призначити управителя.

Якщо співвласники не бажають, аби призначали управителя, але і не в змозі створити ОСББ, пропонуємо зробити такі кроки:

1. Співвласники (ініціативна група) ведуть переговори з тими, хто може надавати житлову послугу, розглядає можливості укладення договору. Згідно зі статтею 10 Закону «Про житлово-комунальні послуги», вартість послуг з

управління багатоквартирним будинком визначається за домовленістю сторін, крім випадку обрання управителя органом місцевого самоврядування.

2. Розповідаємо, що послуга з управління включає утримання спільного майна багатоквартирного будинку, зокрема, прибирання внутрішньо-будинкових приміщень та прибудинкової території.

На загальних зборах, проведених відповідно до Закону України «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку» визначається уповноважена співвласниками особа, яка буде підписувати договір та перелік житлових послуг для споживання.

Форми протоколів та звернень допомагає зробити ГО «Наш дім – Слов'янськ»

Фьодор Руденко

3. Звертаємо увагу на додатки договору, які є невід'ємною його частиною, відповідно до Правил надання послуги з управління багатоквартирним будинком та Типового договору про надання послуги з управління багатоквартирним будинком (Постанова КМУ №712 від 05.09.2018р.) А саме, це:

додаток 1: «Список співвласників і площа

квартир та приміщень, що перебувають у їх власності»;

додаток 2: “Загальні відомості про будинок”;

додаток 3: “Акт приймання-передачі технічної документації на будинок”.

4. Пам’ятаємо, що управителі тарифу не мають, вони формують кошторис на утримання будинку і вартість послуг, яка узгоджується зі співвласниками і фіксується в договорі. Тобто ніхто, крім управителя і співвласників, не впливає на питання формування ціни послуги з управління будинком. При цьому, уважно вивчаємо Додатки до Типового договору, а саме:

додаток 4: “Вимоги до якості послуги з управління будинком”;

додаток 5: “Кошторис витрат на утримання будинку та прибудинкової території”.

Проведення заходу з громадою

5. Не забуваємо, що стаття 8 Закону «Про житлово-комунальні послуги» містить норму про те, що управитель багатоквартирного будинку зобов’язаний щороку звітувати перед споживачами про виконання кошторису витрат та подавати кошторис витрат на поточний рік споживачам на погодження.

6. Уповноважена особа співвласників підписує договір і враховує, що управитель не пізніше, ніж протягом 20 днів з моменту

набрання чинності договором управління, складає план здійснення заходів з утримання спільного майна багатоквартирного будинку та прибудинкової території і поточного ремонту спільного майна будинку, що включає:

- план-графік технічного огляду будинку;
- графік прибирання прибудинкової території;
- графіки проведення дезінсекції та дератизації;
- графік прибирання місць загального користування;
- план-графік поточного ремонту;
- план-графік оглядів димових та вентиляційних каналів;
- інші заходи (у разі необхідності та залежно від наявного обладнання будинку).

У разі ненадання або надання неналежної якості послуги з управління співвласник має

право викликати управителя для перевірки її якості, складання акту-претензії. Перевірка якості послуги з управління здійснюється у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Форми актів- претензії, звернень –допомагає зробити ГО «Наш дім – Слов’янськ».

7. Під час надання послуги з управління управитель забезпечує виконання робіт та послуг з утримання і ремонту спільного майна багатоквартирного будинку та прибудинкової території, що входять до кошторису витрат

на утримання будинку та прибудинкової території, відповідно до встановлених стандартів, нормативів, норм, порядків і правил щодо кількості та якості житлово-комунальних послуг.

Гарною запорукою в цьому може бути створення органів самоорганізації населення (ОСН), як одного з демократичних інструментів, який, на жаль, дуже мало використовується. Порядок та умови створення теж пояснює ГО «Наш дім

– Слов'янськ».

Отже, достатньо трошки більше небайдужості, наполегливості, уваги до своєї власності – і бажання інших жити за рахунок співвласників зменшиться, а прагнення до гідного життя збільшиться.

Фьодор Руденко,
учасник проекту «Участь через залучення», ГО «Наш Дім - Слов'янськ», м. Слов'янськ, Донецька область

Бібліотека – територія успіху

Бібліотека сьогодні – це скарбниця документальної спадщини народу, зібрання інформації про здобутки нинішнього і попередніх поколінь, їх історію, побут, культуру і традиції. Це потужна платформа, яка реалізує інформаційні, просвітницькі, соціокультурні функції. Двері бібліотечних філій широко відкриті для кожного. Адже бібліотека – це особливий простір, де кожен знайде собі заняття до душі.

Бібліотека є містком між державою, владою і громадою міста, надає довідки, консультації, виконує запити користувачів. Тут проходять курси, тренінги, засідають клуби за інтересами, проводяться конкурси і книжкові презентації.

Уманська міська централізована система бібліотек об'єднала 10 книгозбірень. Фонд бібліотечної системи налічує понад 200 тисяч примірників книг та 80 назв періодичних видань. Проводяться капітальні та поточні ремонти – все це для зручності та комфорту наших читачів.

Після навчання на тренінгах від Інституту соціокультурного менеджменту за фінансової, вирішила створити Бібліотечну платформу «Територія успіху» для проведення тренінгів для молоді міста за різними напрямками, зокрема:

- Правовий орієнтир «Є права у кожного із нас» ;

- Перегляд відеофільму «Історія створення Декларації прав людини»;

- Урок моди «Щоб перше побачення не стало останнім»;

- Цикл інформаційно-діалогових годин «Булінг. Кібербулінг. Скажи «Ні!» агресії та насиллю»;

- Медіа-мозаїка «Шкідливі звички: привабливий міраж і вбивча сила»;

- Пізнавально-дискусійна година «Вбивча сила алкоголю. Ми за радість без АЛКОградусів!»;

- «Куди ведуть шляхи спокуси?»;

- «Сенс життя. В чому він і чи можливо без нього?»;

- «Толерантність з межами чи без меж».

Бібліотека проводить змістову профорієнтаційну роботу з молоддю, допомагає у виборі майбутньої професії:

- Аукціон професій «На життєвому роздоріжжі»;

- Куточок профорієнтації «Профорієнтація. Інформація. Освіта»;

- Бібліотечний журфікс «Гороскоп. Професія та ти...».

Також ми розпочали тісну співпрацю з громадською організацією «Шлях добра». Спільно з ними провели майстер-клас з виготовлення оберегів з дітьми з обмеженими можливостями, також майстер клас з талановитою художницею Валентиною Василівною Мамчур, малювання пальчиками квітів. На майстер-класі з виготовлення оберегу «Підкова», який провела майстриня Кривовська Софія, кожен з присутніх власноруч виготовив оберег.

До Дня художника в бібліотеці філії №6 пройшов майстер клас з художницею-

«Бібліотека є містком між державою, владою і громадою міста»

волонтером, Довгань Людмилою Григорівною, яка допомогла кожному зрозуміти і прийняти власні емоції, досягнувши емоційної гармонії через

малювання, адже малювання – це справжній відпочинок з користю для душі і тіла.

Співпраця бібліотеки з громадською організацією «Шлях добра» надає можливість дітям-інвалідам почувати себе потрібними та незабутими. В перспективі плануємо продовжувати свою діяльність в тому ж напрямку, організувавши театральний гурток, у процесі якого стимулюватиметься творча активність дітей, активізується уява, фантазія.

В майбутньому плануємо якісно покращити надання бібліотечних послуг, зокрема, влаштувати скайп-конференцію з колегами-бібліотекарами, з якими познайомились на навчанні ІСКМ з метою обміну досвідом, налагодити діалог з молоддю, організовувати тренінги, акції, флешмоби, вуличні танці. Брати участь у цікавих проєктах, стати тренером, можливо створити громадську організацію на зразок УБА.

**Людмила Чупряк,
учасниця проєкту «Участь
через залучення», Уманська міська
централізована система бібліотек, м. Умань,
Черкаська область**

Проведення заходу в Уманській бібліотеці

Рецепт щастя Смизької громади

Смизька громада має свій потенціал: підприємства, центри громадської активності, освітні та культурні заклади. Але найголовніше – це люди та їхні можливості, як організовані групи мешканців, так й окремі особи, які мають знання, навички і таланти. Смизька об'єднана територіальна громада утворилася в 2016 році з трьох сільських рад: Березької, Шепатинської та Смизької.

До громадської діяльності я долучилася не так давно, півроку як такого. Після декретної відпустки вийшла на роботу директором культури с. Березьке у листопаді 2016 року. Помаленьку почала включатися в громадське життя, на це також вплинуло те, що будинок культури, де я працюю, в аварійному стані. Наприклад, я не маю можливості проводити заходи у будинку культури в зимовий період.

Тому така сфера моєї діяльності, як громадська, допомагає привернути увагу до проблеми, яка існує і сподіваюся допоможе знайти шляхи її вирішення.

Рівень громадської активності в громаді, у порівнянні з минулими роками, почав підвищуватися. Люди почали брати участь у різних заходах з неформальної освіти. В громаді з'являються активні молоді люди, які не дозволяють мені назвати громаду пасивною.

Я втомилася від бездіяльності, пасивного життя, тому я стала на шлях розвитку громади. І перше, що мені допомогло це участь у проєкті «Участь через залучення», мене цікавила саме тема анімація громадської діяльності на локальному рівні.

На мою думку, соціальна анімація – це видобування

соціального капіталу, формування довіри, пошук взаємодії «влада-громада». Для мене стало відкриттям розуміння необхідності – створення бізнесу для розвитку громади. Після навчання на першому тренінгу, ми почали залучати підприємців і бізнес до нашої громадської діяльності.

Ми намагалися показати молоді, що своїми діями вони можуть вплинути на розвиток громади, показати підприємцям необхідність у підтримці якоїсь ініціативи. Наша молодь вірить у те, що це можливо.

Я займаюся формуванням соціальних аніматорів у громаді. Тренінги, що я почала проводити з соціальної анімації цікаві для молоді, для них це новинка, раніше в нас подібного ніхто не проводив. Так у приміщенні публічно-шкільної бібліотеки-філії с. Берег відбувся тренінг «Анімація громадської діяльності» за участі місцевої молоді.

Досліджували соціального аніматора як особистість, приміряли різні ролі та маски, активно обговорювали як завоювати довіру, як залишати своєю роботою тривале позитивне враження, як працювати, щоб робота була в радість; визначали проблеми села, обговорювали ідеї та перспективи, вчилися гідно дискутувати. Визначили, що проблема не в інфраструктурі, а в людях; говорили про центри місцевої активності на базі будинку культури, що є дуже актуальним у зв'язку з його аварійністю, і також постійно видобували наш соціальний капітал.

Результат роботи не змусив на себе довго чекати, у нас у селі створилася ініціативна група соціальних аніматорів, до якої ввійшла ініціативна молодь із 6 осіб – підлітки та юнацтво.

Тому, вже мої соціальні аніматори, розпочали свою роботу, залучивши небайдужих односельчан, батьків до прибирання в парку. Вони запропонували ідею створення дитячого майданчика. Це

є великим плюсом, ще й тому, що молоді люди думають не лише про свої власні блага, а й про інших мешканців, в даному випадку, маленьких діток.

Попередньо, ми разом провели соціальне опитування у селі щодо того, чого людям не вистачає у ньому. В результаті, 25% опитуваних підтримали ідею створення дитячого майданчика. Працюємо над втіленням цієї ідеї у життя, звертаємося до місцевих аграріїв за підтримкою.

Наступним кроком було створення картування нашого села. Задля цього був

Ірина Гнатюк

проведений міні тренінг «Картування громад». Попрацювавши з теорією, обговорили ресурси нашого села. Домовилися, що кожен з учасників попрацює над картуванням вдома, провівши опитування серед сусідів, порадившись зі старожилами. Тому, в результаті, було отримано 5 невеличких малюнків-картувань, які об'єднали в 1 чорновий варіант.

І знову зібралися усі разом за круглим столом, обговорюючи капітал нашого села і як ми можемо використати його для розвитку, які шляхи співпраці та інше. Ці результати використали у підготовці свята до Дня села, так як перед очима були і підприємці, які могли стати спонсорами, і таланти, які могли порадувати душу на святі тощо.

Приємним виявилось те, що інформація про нашу роботу поширювалася і з'являлися нові бажання створити картування своїх сіл. А також проект нашої громади «Рецепт щастя Смизької громади» просто потребував створення картування нашої ОТГ.

Сама молодь зголосилася доопрацювати карту ресурсів, потенціалу, небезпек і суспільних цінностей з метою навчання, а також для розширення прав і можливостей членів самої громади. Наступний тренінг «Анімація громадської діяльності» я провела вже восени 2018 року для працівників культури нашої громади.

Говорили про центри місцевої активності на базі закладів культури; соціального аніматора, як особистість; про самодостатність громади, яка наповнена соціальним капіталом; про важливість спілкування та необхідність

взаєморозуміння в команді задля досягнення спільної мети, про задоволення від роботи, та клієнта як найважливіший ресурс.

У простій, невимушеній атмосфері учасники тренінгу відкривалися з нових сторін. Насправді нескладно працювати з людьми, які щодня користуються тими інструментами, яким ми навчалися на даному тренінгу.

Уже сьогодні, працівники культури нашої громади виконують не просто звичні для всіх функції видачі книжок чи організації концерту, заклади культури нашої громади є центрами місцевої активності, тому що ми підтримуємо і розвиваємо ініціативи, ми навчаємося, ми організуємо дозвілля, ми вміємо вислухати, підтримати, порадити і командою розвиваємо нашу громаду!

Усі ми вдячні ІСКМ за такий чудовий тренінг, який увібрав у себе усю необхідну інформацію, для того, щоб активізуватися, шукати шляхи вирішення поставлених перед нами цілей, навчитися бачити ресурси наших громад, підтримувати та розвивати ініціативи та постійно видобувати соціальний капітал.

А ще за легкість і доступність інформації, за практичні завдання, які підкріплювали теорію і просто за те, що було дуже цікаво та весело навчатися!

Проведення тренінгу в громаді

**Ірина Гнатюк,
учасниця
проекту «Участь
через залучення»,
Смизька громада,
Рівненська
область**

Summary

Changing ourselves and communities - building a responsible society (p. 2)

Oksana Naboka, ISCM, Project Coordinator "Participation via Involvement".

Social animation as a technology of community development (p. 4)

Lev Abramov, President of ISCM

Leonid Zhovtylo: "Tools that create opportunities for community development (p. 5)

Interview with Leonid Zhovtylo, expert on decentralization

How to prepare young social animators for work in the community (p. 7)

Interview with Olena Blaga and Olena Reznichenko, participants of the project "Participation via Involvement", NGO "Groat", library of Nova Praga, Kirovograd region

Opportunities and threats of modern libraries (p. 9)

Lyudmila Zuyenko, participant of the project "Participation via Involvement", leading methodologist of the Novovorontsov Central District Library, Kherson region

From Initiative to Action (p. 10)

Interview with Bogdan Zeleny, participant of the project "Participation via Involvement", NGO "Mikhailovsky society", Lviv region

In search of new approaches to community development (p. 12)

Interview with Tamara Kshanovskaya, participant of the project "Participation via Involvement", deputy chairman of the NGO "Sakura, Kirovograd region

Involvement via participation: effective management of property in multi-apartment buildings (p. 14)

Fyodor Rudenko, participant in the project "Participation via Involvement", NGO "Our Home - Slavyansk", Donetsk region

Library is the area of success (p. 17)

Lyudmila Chupryak, participant of the project "Participation via Involvement", Uman city centralized library system, Cherkasy region

The recipe for the happiness of the Smysh community (p. 18)

Iryna Hnatyuk, participant of the project "Participation via Involvement", Rivne oblast

Відтворення та використання будь-якої частини цього видання у будь-якому форматі, включаючи графічний, електронний, копіювання чи використання в будь-який інший спосіб дозволяється за умови відповідного посилання на оригінальне джерело.

Фото-дайджест проекту “Участь через залучення”

